

programa. U sklopu izložbenog programa bavit će se zvukom kroz seriju izložbi “Geometrije zvuka – od analogne do digitalne tehnologije”, letećim objektima, gravitacijom, zakonima aerodinamike u sklopu izložbe “Fly Me To The Moon”, kao i istraživanjem neobičnih zvučnih objekata.

ZDRAVO, ZABAVNO I POTREBNO!

Članovi Udruge svjesni su važnosti i prednosti “napravi sam” kulture. Naime, većinu vremena provodimo na tehničkim pomagalicama i naučeni smo kupovati gotove proizvode. No zaboravljamo da je izrađivanje predmeta vlastitim rukama zabavno i dokazano djeluje terapijski – smanjuje depresiju, povećava kreativnost, omogućuje da budete fokusirani u sadašnjem trenutku i da imate osjećaj važnosti te jačate samopouzdanje, čak i ako to što ste napravili i nije savršeno. Uz to, Mark Frauenfeld, urednik časopisa “Make”, navodi još neke razloge zbog kojih je zdravo primiti se posla. Kada sami nešto napravite, s time ste dublje povezani, ti predmeti odražavaju vašu osobnost i imaju posebno značenje nego da ste kupili gotov proizvod. Počinjete cijeniti stvari, način kako su napravljene i vrijeme koje je potrebno da bi nastale. Osjećat ćete se nagrađenima jer ste nešto napravili. Kada sami radite, više učite i vježbate mozak nego kad gledate nekoga drugog kako radi. Izrađivanjem stvari, povezujete se s ljudima koji imaju slične interese i razmjenjujete iskustva. I na kraju, osjećaj slobode – ne ovisite o drugima kad god nešto trebate.

DEMISTIFICIRANJE TEHNOLOGIJE

Za mnoge radionice u organizaciji *Radione* nije potrebno predznanje, neke su i besplatne (primjerice, za nezaposlene), što je posebno primamljivo za ljude željne novih znanja. Deborah Hustić i Damir Prizmić kažu kako im dolaze ljudi koji su otvoreni za savladavanje novih vještina ako ih već ne posjeduju ili oni koji već nešto znaju:

“Zanima nas demistificiranje tehnologije i zadnja stvar koju želimo je to da nas se ljudi boje zbog toga jer misle da nemaju predznanja. To želimo svakako demistificirati i otvoriti te naše teritorije djelovanja apsolutno svima jer nas zanima sinergija različitosti.” Nedavno su održali radionicu za osobe s posebnim potrebama, a u planu je i razvoj posebnih instrumenata baš za njih. Za potrebe te radionice doveli su inozemnog gosta Phila Heeleya, koji je održao radionicu “Pristup glazbi za sve koristeći glazbenu tehnologiju – inkluzivna glazbena elektronika”. Korišteni instrumenti bili su prilagođeni potrebama osoba s invaliditetom. Cilj *Radione* je osmisliti i realizirati nekoliko instrumenata koji bi razvili u duhu DIY i *open source* kulture, pritom uzimajući u obzir različite mogućnosti korisnika. Takvi instrumenti mogu biti neobični i zanimljivi ljudima zbog nestandardnih sučelja i načina korištenja.

PASIVNO KONZUMIRANJE PROIZVODA

“Po programu koji radimo u svom labu definitivno smo na visokoj razini u odnosu na slične prostore u Europi i u svijetu. Da, općenita percepcija i interes

za ovaj vid kulture mogao bi biti veći, no mi nismo nestrpljivi. Naše društvo ima dugu povijest “napravi sam” kulture, pa vjerujemo da će se faza općinjenosti dostupnim proizvodima i pasivnog konzumiranja ipak s vremenom smanjiti. Živimo u nevjerojatnom vremenu u kojem je, zahvaljujući internetu i različitim dostupnim tehnikama i alatima, gotovo sve moguće napraviti i naučiti.”

Udruge zasad ima 40-ak članova. Svatko može postati član i sve zainteresirane pozivaju da provjere kako je u našem labu u sklopu programa “Open Lab” koji se održavaju svakog utorka i subote od 20 sati.

“Naš lab pun je zanimljive opreme, od 3D printera, preko ozvučenja, mikrokontrolera, mikroskopa, senzora i svih mogućih uređaja kojima se možete izraziti na DIY (*do-it-yourself*, “napravi sam”) elektroničkoj sceni.” Jedan od popularnijih projekata je i *Synthomir* - jednostavni DIY sintesajzer, *looper*, teremin i mala ritam mašina u jednom koju svatko može kod kuće zalemiti i spojiti u svoj zvučni sustav.

IGRA I ZNATIŽELJA KLJUČNI ZA NOVE IDEJE

Dok sam proučavala rad *Radione*, zapitala sam se mogu li i ja nešto od toga. Ako niste sigurni ili vas je strah novih znanja i izazova, iz *Radione* poručuju: “Budite spremni zaprljati ruke, igrati se i pri tome pogriješiti bez osjećaja krivnje da ste *failali*, samo vođeni znatiželjom i stjecanjem novih iskustava, potičući toleranciju i međusobno uvažavanje. Ako ne znate odakle krenuti ili mislite da nemate ideja – kopirajte. Ideje će doći čim se počnete kretati.” Naš prijedlog je da počnete s nečim malim i jednostavnim. Već i prvi samostalni projekt je velika stvar, jer, dok je to prije bila svakodnevica, koliko znate ljudi danas koji su nešto izradili svojim rukama?

